

Tanácskozás Dubnában

Hétfőn kezdődik Dubnában az Egyesített Atomkutató Intézet tagországi kormány megbízottainak tanácskozása. A napirenden az intézet 1968. évi terveinek megerősítése, a költségvetés elfogadása, valamint az intézet szervezeti kérdései szerepelnek. Magyarországot kormány megbízottként Kónya Albert professzor, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese képviseli a tanácskozáson. (MTI)

A tervezettnél 3 ezer vagonnal több cukor

Befejeződött a cukorrépa-feldolgozási idény

A magyar cukoripar 11 üzeme közül nyolc szombatiig végzett a cukorrépa feldolgozásával. Vasárnap hajnalban a hátralevő három — a petőházi, a szerencsi és a sarkadi — cukorgyárban is munkába veszik az utolsó vagon répát. Ezzel

befejeződött a cukoripar szeptembertől megszakisítás nélkül tartó repafeldolgozási idénye.

A cukoripar sikerrel zárta az 1967/68-as idényt, amelyben a tervezettnél 30 000 vagonnal több répa állt a gyárak rendelkezésére, s ennek megfelelően az előirányzott 3000 vagonnal több cukorot gyártottak.

Az elkészült 41 000 vagon cukor a zavartalan belföldi ellátáshoz teljes mértékben elegendő,

s exportfeladatát is tudja teljesíteni a cukoripar.

Nemcsak a mennyiségi, hanem a választék igényeket is kielégíti az ipar. A keresetebb cukorfajták közül például a „mókaból” 800 va-

gonnal, a műanyag tasakba csomagolt porcukorból pedig — a tavalyi 100 vagonnal szemben — 300 vagonnal adnak a kereskedelemnek.

A kampányfeladata sikeres teljesítésével egy időben a következő idény nyersanyagáról

is gondoskodott az ipar. A termelési szerződéseket, az új feltételek mellett — például átlagosan 5,5 forinttal emelkedett a répa felvásárlási ára — eredményesen kötött a cukorgyárak. Január elejéig a tervezett 185 000—190 000 holdból 82 000 hold répa termelésére kötöttek szerződést. (MTI)

Az árak és a gazdasági fejlődés

A gazdaságirányítás új rendszerének bevezetésével egyidejűleg — mint ismeretes — árrendszerünk is megváltozott. Korábban a termelői, a mezőgazdasági, a külkereskedelmi és a fogyasztói árak többsége hatósági ár volt, s a piaci feltételeket, a fogyasztó értékítéletét tükröző szabadárak csak szűk körben érvényesültek. A hatósági árakat a stabilitás, a gazdasági változásokkal szembeni merevség, érzéketlenség jellemezte. Ezek az árak nem tájékoztattak sem a költségviszonyokról, sem a piacon végbemenő változásokról; nem befolyásolták sem a termelés, sem a fogyasztás összetételét. A termelői, a külkereskedelmi és a fogyasztói árakat egymástól is elkülönítették. A hatósági árak tehát alkalmatlanok voltak az értékarányok kifejezésére, állandósították a társadalmi és a vállalati érdekek ellentétét, nem adtak információkat a gazdasági döntésekhez, nem segítettek a gazdaság belső aránytalanságainak felszámolására, végső soron a fejlődés ütemét is fékezték.

A gazdaságirányítás új rendszerének az a legfőbb célja, hogy meggyorsítsa a gazdasági fejlődést. Nyilvánvaló, hogy ez a cél csak erre alkalmas árrendszer segítségével valósítható meg. Ebből az összefüggésből az is kitűnik, hogy az új árrendszer nem egyike a számos mechanikus elemeknek, hanem azok legfontosabbika, amely nélkül nem kapcsolható össze a tervszerű központi irányítás és a piaci mechanizmus.

M jellemzi az új árakat?

A termelői árak általában a társadalmi ráfordításokat — tehát az értékviszonyokat — veszik alapul. Szerves kapcsolat létesült a külkereskedelmi és a termelői árak között; a vállalatok exportból származó bevételeit és az importtal kapcsolatos költségeit a külső piacok értékítélete, a devizaár szabja meg. Megváltozott a fogyasztói árrendszer is. Eddig a lakosság árulapjának mintegy 10 százaléka került forgalomba az értékek megfelelő áron; a fogyasztási cikkek és a szolgáltatások zöme a közgazdaságilag indokolt árnál drágább, vagy olcsóbb volt. A fogyasztói árreform (éves szinten 3,8 milliárd forintot kitevő árcsökkentéssel és 2,4 milliárdos áremeléssel) szerény mértékben kiszélesítette a fogyasztói, valamint a külkereskedelmi és a termelői árak kapcsolatát; azaz a fogyasztói árakat a társadalmilag szükséges ráfordításokhoz közelítette.

Am mindez — az új termelői árak kialakítása, a fogyasztási cikkek jelentős részére kiterjedő ármódosítás — még nem árreform, csupán nagyszabású árkiszűrés, amely létrehozta a pillanatnyi helyzetnek megfelelő célszerű árarányokat. A mostani árváltozásokhoz azonban új ármechanizmus is társul, amely lehetővé teszi a piaci feltételekhez igazodó ármozgást. A piaci mechanizmus — a műszaki fejlődés, az igények, a kereslet-kínálat árszabályozó hatása — a legteljesebb mértékben a külkereskedelmi és a termelői árak kapcsolatában érvényesül. De jelentős szerepe lesz a belső piacon is a termelők és a felhasználók, a termelés és a fogyasztás egymásra hatásában.

Mennyiben segíti az új árrendszer és az árak szabályozott mozgása — az ármechanizmus — a fejlődés gyorsítását?

A helyesebb árarányok, s a társadalmi ráfordításokhoz igazodó árak realitáshoz választ adnak — mind népgazdasági, mind vállalati szinten — az olyan kérdésekre: mennyibe kerül, mit ér, mennyi ráfordítást (költséget) igényel és mennyi jövedelmet biztosít? De az új árrendszer és a piaci hatásokat tolmácsoló ármechanizmus nemcsak tájékoztat, hanem a termelők és a fogyasztók magatartását is tevőlegesen befolyásolja, a termelés és a fogyasztás összetételére is hatni fog.

Utalnunk kell arra, hogy nemcsak az árrendszer és az ármechanizmus változik, hanem az irányítás eszközei és a vállalati gazdálkodás lehetőségei is újak, s egymással összhangban érvényesülnek. Ebben az összefüggésben: az árak egyszerű informálnak, de a nyereségérdekeltség révén egyúttal kényszerítik is arra, hogy a vállalatok termelését, gazdálkodását a piaci feltételekhez, tehát a fogyasztók, a felhasználók szükségleteihez igazítsa.

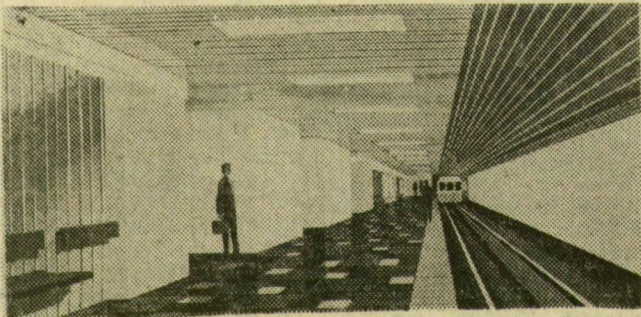
Új árrendszerünkben — a fix ártól eltérve — nem lesz eleve garantált vállalati nyereség; annak mértékét egyaránt befolyásolja a piac értékítélete és a tényleges termelési költség. Az új árrendszer, s a nyereségérdekeltség természetesen egyéb vonatkozásban is (gyártmányfejlesztés, választék, minőség stb.) a termelés és a fogyasztás egyik fő szabályozója, mozgató rugója lesz.

Az árak nemcsak jelzőrendszerként működnek, hanem a keresletnek, a piaci értékítéletnek megfelelően a különféle gazdasági folyamatokra is hatnak, ott hozzájárulnak a nagyobb fejlesztési alapok és teszik kifizetődővé a beruházást, ahol a termelés gazdaságos, vagy ahol a termelés még nem elégíti ki a társadalmat, a piac szükségleteit.

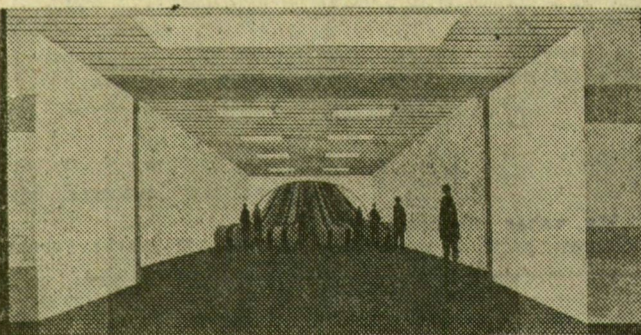
Összegezve megállapíthatjuk, hogy az új árrendszer és ármechanizmus a gazdasági struktúra aránytalanságainak folyamatos megszüntetésével — amiben természetesen a tervszerű központi irányításra is sok feladat hárul — a kiegyensúlyozott és gyorsabb gazdasági fejlődést segíti.

GARAMVÖLGYI ISTVÁN

ÉPÜL A METRÓ

A Blaha Lujza téri mélyállomás terve

Az Astória alatti metróállomás mozgólépcsőjének makettje

Budapesten jó ütemben halad a földalatti építése. A város alatt egyre hosszabbodik a metró pályája. Most készítette el az UVATERV a metró mélyállomásainak általános tervét. A földalatti állomása különben már épül a Blaha Lujza tér alatt is.

Új anyag — lánghegesztéssel

Ötvenmillió forintos szerződés Csongrád megyével
Évente hárommillió méter laminált textília

Naponta vagyunk tanúi, amint új műanyagok, textíliák hódítják meg a divat-

szalonokat és a közönséget. A különféle műanyagok között is hamar nagy népszerűsége telt szert a poliuretán-hab — a habzivacs. Most újfajta hazai felhasználásának voltunk tanúi szombaton a Fővárosi Kézműipari Vállalatnak a saját és a kereskedelem szakemberei részére rendezett áru- és divatbemutatóján.

A selyemnek, a gyűrődös szövethet, a lenvászonnak, a frottírnak ragyogó tartása lett. A tetszetős gyűrhetetlen praktikus anyagokat, a hagyományos textíliák és a habzivacs egyesítésével nyerték. A kézműipari vállalat 1967 óta használja azt a norvég lamináló gépet, amellyel a kétféle anyagot lánghegesztéssel eljárásal „összeházasítja”. A láng felolvasztja a habzivacs egyik oldalát és hengerek közt összecsérelési a szövettel, selyemmel, így könnyen kezelhető, rugalmas, jó tartású anyagot kapnak. Azokat a hazai alapanyagokat is feldolgozzák, amelyek eddig éppen gyűrődésük miatt nem voltak kelendők. Évente három millió méter anyagot laminál a gép, ennek nagyrészt a vállalat feldolgozza, és kész termék-ként hozza forgalomba. A Kézműipari Vállalat szövethet, selyemért, vászon alapanyagért kapcsolatba lépett sok nagyvállalattal, gyárral. Így partnerük egyebek közt a Magyar Posztógyár, a Pamutfonóipari Vállalat, a Hazai Fésűsfonó, a Győri Rendszeresítő, a Selyemipari Vállalat és a Paszománygyár.

A divatbemutató a gazdag felhasználási lehetőségeket illusztrálta. A fémzáras esztélyi kosztümtől, a strand-cikkektől, az esküvői ruháktól a sportöltözéktől a gyerekruhákig, szinte minden alkalomra hordható a laminált textília. Láttunk fürdőszobák kellekeit frottírból, csipkészővet kabátot, jersey ru-

háztatót, kamásnit, kalapot, sapkát az újfajta anyagból. A kereskedelem és a közönség érdeklődéssel várja a kézműipari vállalat nagyon szép és izléeses áruit. Erre az érdeklődésre utal az a tény is, hogy a kétnapos bemutatójukon számos üzletet kötöttek. A Luxus Áruház például megvette a divatbemutató egész kollekcióját.

A Csongrád megyei Ruházati Bolt Vállalattal évi 50 millió forintos keretszerződést kötöttek. Ebből félmillió forint értékben konkrét megrendelés is született. Csak Csongrád megyének évente 40 ezer méter anyagot laminál a Kézműipari Vállalat.

Nemcsak készterméket szállítanak Csongrádba, nyersanyagot is vár a vállalat a megyéből. A Kender és Lenzövípi Vállalat újszegedi gyárából 300 ezer méter polipropilént kért, amelyet szandálókba, táskákba dolgoznak fel. E termékek és a laminált ruhák, divatholmik iránt érdeklődik a külkereskedelem is.

Kádár Márta

Felvásárlás, az igények kielégítése

Megalakult a Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi Egyesülés

A szövetkezeti zöldség-gyümölcs kereskedelem, bár még korántsem rendelkezik a növekvő forgalomhoz szükséges technikai eszközökkel, az utóbbi években nagy műszaki előrehaladást ért el. Ma már minden megyében van — vagy most épül — modern, hűtővel is felszerelt raktár. Megkezdődött a 1970-ig befejeződik a Nagyvártelep rekonstrukciója — a mintegy 500 vagonos hűtőház már elkészült.

A most megalakult Zöldség-Gyümölcs Kereskedelmi Egyesülés legfontosabb fel-

adata a termelés és a fogyasztás egysége — a népgazdasági érdekeknek — is megfelelő — összhangjának a megteremtése. Az egyesülés irányítja, összehangolja 22 tagvállalatnak a gazdasági tevékenységét. Az egyesülés rendszeresen figyeli a bel- és külföldi piaci helyzet alakulását, tájékoztatja a vállalatokat az értékesítési lehetőségekről. Egyeztet a bel- és a külkereskedelmi igényeket, javaslatot tesz vállalatoknak a termelési szerkezet kialakítására. Az egyesülés nem törekszik „egyeduralomra”, véleménye

hogy amelyik termelő képes rá, közvetlenül is szállítson az iparnak, a vendéglátóegységeknek, a hazai- és a külföldi piacra, s ehhez még segítséget is adnak az egyesülés vállalatai.

Az egyesülés a termelői szövetkezetek, burgonya, zöldség és gyümölcs termelésének fejlesztése érdekében széleskörű szaktanácsadást szervez, s egyéb feladata mellett gondoskodik az értékesítéshez feltétlenül szükséges szállítóeszközről, göngyölegről.

Māris késik

Átalakítják a Royal Szállót

Sok embernek szemet szűrt, hogy míg a legtöbb földszintes házát lebontották, üres telkét beépítették Szege- ged belvárosában, a Kölcsey utcában mind a mai napig ott csúfoskodott egy kis viskó, a Royal Szálló épület-monstrumának tövében. Arra spórolták, hogy adott alkalommal legyen hely a szálloda bővítésére.

Mi van a tervben?

Az alkalom most elérkezett. A Hungária — mely a Royal Szálló üzemben tartója is — mintegy 15 millió forint költséggel felújította a régi épületet, s felépítette az új szárnyat is. A terv szerint — mely Maár Mártonnak, a Csongrád megyei Tanács Tervező Vállalat mérnökének alkotása — az eddigi 64 szoba helyett 103 lesz a szállodában, nagyrészt két személyesek, fürdőszobákkal. Az új szárny alatt nyílik a bejárat, s ebből a két épületrészt összekapcsoló lépcsőház és lift. A szálloda földszintjén 250 személyes eszpresszót rendeznek be. Az udvaron gépkocsi-parkoló alakítanak ki, s ide kerülnek a vállalat irodái is. Az átalakított szálloda berendezésének, felszerelésének részletesebb bemutatása most még korai lenne; felő, sok viz lefolyik addig a Tiszán, amíg elkészül.

A kikiűzés miatt

Papírforma szerint 1967. december 5-én kellett volna átvennie a munkaterületet a

kivitelező Szege- di Építőipari Vállalatnak, de nem tehet: a lebontásra váró földszintes épületben még működött a képerkező kisiparos műhelye a Royal földszintjét pedig még irodák is lakták. Érthető, hogy a szállodát csak az új év első munkanapján, január 2-án zárták be, bár még ez is korai időpon- tnak bizonyult. Az építkezést még akkor sem lehetett elkezdeni. Értesülésünk szerint a Hungária vállalat biztosít végül is a kiköltözőknek műhelyt, irodát.

Előre nem látható

A kezdeti huza-vona már csak azért is szomorú, mert a tapasztalatok szerint jog- gal lehet tartani tőle, hogy építkezés közben is jelent- keznek majd olyan akadá- lyok, melyek a határidőt ki- tolják — ha nem is a végte- lenbe —, jó néhány hónap- pal. Így volt ez annak ide- jén a pesti Royal Szálló és a szege- di Tisza átalakítása- kor is: bármennyire is pre- cíz az előzetes felmérés, pon- tcs „térkép” szinte lehe- tetlen egy régi házról készí- teni.

Gondolom, mindenki előtt világos, hogy a Royal átalá- kítása egyelőre megfosztja a 64 szállodai szobától Szege- det, s az új 103-nak csak ak- kor örülhetünk, ha 1969-ben, legalább az ünnepi hetek ide- jére át is adták őket rendel- tetésüknek. Ezt az évet min- denképpen nehéz lesz átvé- szelni nélkülük.

Fehér Kálmán